

=====
Ref. queixa núm. 060019
=====

Assumpte: senyalització de la serra de Santa Pola solament en castellà.

Senyor,

Acusem recepció de la seua última comunicació, mitjançant la qual ens informa sobre la queixa de referència, promoguda pel Sr. (...).

Com vosté sap, en la seua queixa l'interessat denunciava substancialment que els senyals de la serra de Santa Pola es trobaven exclusivament en castellà.

Vam considerar que la queixa reunia els requisits exigits per la llei reguladora d'esta institució i la vam admetre a tràmit. En este sentit i amb l'objecte de contrastar l'escrit de queixa, vam sol·licitar informe a l'Ajuntament de Santa Pola.

La comunicació rebuda informava que «atés que Santa Pola és un ajuntament turístic, un dels objectius de l'Àrea de Turisme va ser oferir una informació de qualitat dirigida als seus visitants i turistes, per la qual cosa en cada cas es van seleccionar els idiomes o les llengües en què es publicarien els fullets, cartells, notícies, reclams, etc. És per això que, quant a la serra de Santa Pola, que té una sendera denominada "sendera PRCV61" (que està degudament homologada) i que té una senyalització horitzontal (pintura en les pedres i el camí) i vertical (pals de direcció, etc.) a més d'unes casetes de grandària reduïda en què es van ubicar els panells informatius, que mostren fonamentalment el plànol de recorregut i les icones descriptives, amb poc de text, es van seleccionar dues llengües: castellà i anglés "per entendre que el castellà el podia comprendre qualsevol ciutadà d'Espanya i de Sud-amèrica, i l'anglès és l'idioma internacional de referència." En el cas de senyalització d'altre tipus, com ara els elements històrics, s'han retolat en castellà, valencià i anglés, atés el públic al qual va dirigida la informació i la naturalesa de "municipi turístic" de Santa Pola».

La comunicació rebuda de l'Ajuntament va ser posada de manifest a l'interessat a fi que formulara les al·legacions que considerara convenientes, i així ho va fer i va cridar l'atenció sobre el fet que l'informe rebut del consistori de Santa Pola va ser en castellà, tot i que la llengua elegida per l'interessat, i en conseqüència la llengua de tramitació de la queixa, era el valencià.

Arribats a este punt, Sa Senyoria, i tot i considerar acceptats els arguments quant a la qüestió de fons (la retolació en castellà exclusivament de la serra de Santa Pola), la tramitació d'este expedient de queixa planteja una qüestió sobre la qual esta institució no pot deixar de pronunciar-se, relativa al respecte adequat als drets lingüístics dels ciutadans.

El present expedient de queixa s'inicia, com coneix, com a conseqüència d'un escrit dirigit a esta institució per l'interessat, Sr. (...), íntegrament redactat en valencià.

En conseqüència, i com a garantia dels drets reconeguts en la Llei d'ús i ensenyament del valencià, que en l'article 11 estableix que "en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en aquelles que hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que siga la llengua oficial en què s'haguera iniciat. 2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats", la petició d'informe que els va ser realitzada es va fer en la llengua triada per l'interessat, açò és, en valencià.

No obstant això, l'informe remés per vosté es troba redactat íntegrament en llengua castellana.

La Generalitat Valenciana, en compliment del mandat estatutari contingut en l'Estatut d'autonomia, va promulgar la Llei 4/1983, de 23 de novembre, d'ús i ensenyament del valencià, el preàmbul de la qual assenyala la necessitat de recuperar l'ús social i oficial del valencià.

L'esmentada llei va significar, d'una banda, el compromís de la Generalitat Valenciana de defensar el patrimoni cultural de la nostra Comunitat i, especialment, la recuperació social del valencià, definit com a llengua històrica i pròpia del nostre poble" i, d'una altra banda, superar la relació de desigualtat existent entre les dues llengües oficials de la Comunitat Valenciana, el valencià i el castellà.

La cooficialitat lingüística instaurada per la Constitució espanyola, que reconeix com a llengua oficial d'una determinada comunitat autònoma, no sols l'idioma castellà, sinó també el propi d'eixa comunitat autònoma, va modificar substancialment l'ús, tant privat com oficial, de les diverses llengües en el territori de l'Estat espanyol; és per això que les comunitats autònomes amb idioma oficial propi han legislat sobre la matèria, mitjançant les denominades lleis de normalització lingüística, amb la finalitat de fomentar l'ús oficial de la llengua

cooficial amb l'objectiu que esta abastara cotes semblants a aquelles que corresponen al castellà com a idioma oficial del territori espanyol.

La persecució d'estos legítims objectius, reconeguts en la legislació autonòmica sota l'empara atorgada por la Constitució, no pot, però, desconéixer, i de fet no ho desconeix, que l'article 14 de la Constitució estableix el principi d'igualtat, amb interdicció de qualssevol maneres de discriminació, inclosa la discriminació per motiu de llengua, i la declaració de l'article 3 del mateix text constitucional, que estableix expressament el dret de tots els ciutadans a usar la llengua espanyola.

En este sentit, la mateixa Llei d'ús i ensenyament del valencià, conscient de la vigència absoluta del principi d'igualtat i de la prohibició de discriminació per motiu de llengua, declara en l'article 4 que "en cap cas es podrà seguir discriminació pel fet d'emprar qualssevol de les dues llengües oficials" de la Comunitat Valenciana.

Una de les conseqüències essencials que es deriven dels mandats continguts en els preceptes anteriorment mencionats és el dret que assistix a qualsevol ciutadà, en les seues relacions amb l'Administració, a triar la llengua en què desitge que es produïsquen les comunicacions i la tramitació dels expedients, de manera que sorgix el correlatiu deure de l'Administració de respectar esta elecció i d'emprar, al llarg de tot el procediment, l'idioma que haja triat. D'acord amb això, l'article 11, anteriorment mencionat, declara que "en aquelles actuacions administratives iniciades a instància de part i en aquelles que hi haja altres interessats que així ho manifesten, l'Administració actuant haurà de comunicar-los tot el que els afecte en la llengua oficial que trien, qualsevol que siga la llengua oficial en què s'haja iniciat. 2. De la mateixa manera, siga quina siga la llengua oficial emprada, en els expedients iniciats d'ofici, les comunicacions i la resta d'actuacions es faran en la llengua indicada pels interessats".

En el present expedient, però, la remissió d'un informe en castellà, quan la llengua triada pel ciutadà ha estat el valencià, no s'ajusta a estos mandats legals anteriorment exposats.

Atenent a tot el que hem dit més amunt i de conformitat amb el que preveu l'article 29 de la Llei de la Generalitat Valenciana 11/1988, de 26 de desembre, reguladora d'esta institució, he de recordar-li els deures legals que la Constitució i la legislació vigent li imposa de respectar els drets lingüístics dels administrats, i d'utilitzar en tots els procediments i en qualssevol altres formes de relació amb ells, la llengua (castellana o valenciana) triada per aquells.

D'acord amb la normativa citada, li agraïm que ens remeta, en el termini d'un mes, el preceptiu informe en què ens manifeste l'acceptació del Suggeriment que li fem o, si s'escau, les raons que considere per a no acceptar-lo.

En transcórrer el termini d'un mes, a què es fa referència en el paràgraf anterior, la present resolució serà inclosa en la pàgina web de la institució.

Li agraïm per endavant la remissió d'allò que li hem sol·licitat.

Atentament,

Emilia Caballero Álvarez
Síndica de Greuges e.f. de la Comunitat Valenciana